

Часті запитання

Робота в Швейцарії із статусом захисту S

Ця пам'ятка містить найважливіші питання та відповіді щодо теми «Робота в Швейцарії» для осіб із статусом захисту S.

1. Чи маю я право працювати в Швейцарії?

Да, Ви маєте право працювати в Швейцарії. Однак перед початком роботи потребується дозвіл на роботу (см. запитання 4–6).

2. Що вважається трудовою діяльністю в Швейцарії?

Усі види діяльності, які оплачуються, вважаються трудовою діяльністю й потребують дозволу на роботу (наприклад, робота на фірмі/підприємстві, а також регулярний та професійний догляд за дітьми інших осіб, прибирання). До цього належить також надання послуг із дому (робота вдома), наприклад, манікюр, переклади, шиття та перукарські послуги. Навіть якщо ці роботи виконуються лише декілька годин на тиждень та приносять невеликий дохід, вони вважаються трудовою діяльністю, що потребує дозволу (дивися також питання 12). Робота без відповідного дозволу вважається нелегальною і може бути покарана (караються як роботодавець так і працівник).

3. Чи можу я прийняти/надавати роботу без оплати?

Також види роботи, за які Ви не отримуєте грошового відшкодування, часто є роботою, яка потребує дозволу, якщо ці види діяльності на ринку праці зазвичай виконуються за оплату (наприклад, стажування, переклади). Будь ласка, зверніться до [Кантональних органів з міграції та ринку праці](#) чи потрібен Вам дозвіл для здійснення тієї чи іншої діяльності.

4. Як мені отримати дозвіл на роботу?

Запит на отримання дозволу на роботу повинен подавати роботодавець у [кантоні](#), в якому Ви хочете працювати (див. QR-код).

Витрати на запит несе роботодавець. Ви самі не повинні до або після підписання робочого договору платити за дозвіл. Ви можете розпочинати працювати тільки після отримання дозволу на роботу від кантональних органів влади.

Запит на отримання дозволу на роботу може бути поданий Вашим роботодавцем після отримання Вами статусу захисту S. Через кілька днів після Вашої [реєстрації](#) Ви отримаєте листа від Державного секретаріату з питань міграції (SEM), який буде надісланий за адресою Вашого проживання. Таким чином Вас проінформують, чи надали Вам статус захисту S. Лист від SEM офіційно називається «Рішення щодо статусу захисту S». Із цим листом Ваш роботодавець може подати запит на отримання дозволу на роботу в кантоні, в якому Ви хочете працювати.

5. Чому мені потрібен дозвіл на роботу?

С дозволом на роботу відповідальні кантональні влади перевіряють, дотримуються ли умови праці та зарплати в галузі та в тому місці, де Ви хочете працювати. Щоб захистити Вас від несправедливого використання, контроль необхідний і важливий.

6. Чи потрібне мені посвідчення S для дозволу на роботу?

Ні, Ваш роботодавець може подати запит на отримання дозволу на роботу на підставі рішення SEM про надання статусу захисту S. Вам не потрібно чекати виготовлення посвідчення S із фото (див. питання 4–6).

7. Федеральний уряд знову буде розглядати питання щодо статусу захисту S не пізніше першого кварталу 2023 року. Чи можу я отримати лише такий трудовий договір, тривалість якого не перевищує тривалості мого статусу захисту S?

Трудовий договір може бути укладений і на довший термін. Але якщо статус захисту не буде продовжений або пізніше буде скасований, то закінчиться й дозвіл на роботу, а без нового дозволу заборонено працювати. Запит на новий дозвіл на роботу може бути поданий роботодавцем за певних умов. У цьому випадку діють чинні умови для громадян «третіх країн» (див. питання 1). Федеральний уряд знову буде розглядати питання щодо статусу захисту S не пізніше першого кварталу 2023 року.

8. Федеральний уряд знову буде розглядати питання щодо статусу захисту S не пізніше першого кварталу 2023 року. Таким чином, термін його дії обмежений одним роком. Стосується це також мого дозволу на роботу?

Дозвіл на роботу дійсний протягом строку дії трудового договору. Якщо трудовий договір був укладений на більш тривалий час, ніж на один рік і, відповідно, ніж дійсне посвідчення S, то дозвіл на роботу буде продовжено разом із посвідченням S (якнайдовше до моменту скасування статусу захисту S). Це означає, що тривалість вашої трудової діяльності не обмежується.

9. Чи можу я працювати будь-де в Швейцарії?

Так, це можливо. Ви не зобов'язані працювати в тому самому кантоні, в якому проживаєте. Роботодавець повинен подати запит на отримання дозволу на роботу в кантоні, у якому Ви будете працювати (див. питання 4, 6).

10. Чи можу я займатися приватною підприємницькою діяльністю в Швейцарії? Як я можу це зробити?

Так. Перед тим, як Ви почнете займатися приватною підприємницькою діяльністю, Вам потрібно подати запит на отримання дозволу на роботу до уповноважених [Кантональних органів з питань міграції та ринку праці](#). Кантон перевіряє, чи виконані фінансові та виробничі умови для здійснення запланованої діяльності. Ви маєте право розпочинати роботу лише після того, як отримаєте свій дозвіл (див. питання 4).

11. У мене є статус захисту S. Чи можна мені, як особі, що працює, отримати інший дозвіл у Швейцарії?

Так, можна отримати інший дозвіл. Якщо Ви, наприклад, висококваліфікований фахівець, маєте диплом про вищу освіту та багаторічний досвід роботи, Ваш роботодавець може подати запит на отримання Вами постійного дозволу на роботу та проживання. У цьому випадку має бути виконано багато умов. Ви знайдете їх у багатомовній брошурі [«Працевлаштування в Швейцарії»](#).

12. Як мені знайти роботу у Швейцарії?

Ви можете самостійно шукати роботу. Існує багато інтернет-платформ, на яких Ви знайдете оголошення про роботу з усіх кантонів Швейцарії.

Якщо Вам потрібна підтримка в пошуках роботи, Ви можете стати на облік у [Державній службі зай-нятості](#) (у так званому «RAV»). Стати на облік Ви можете лише після отримання листа-підтвердження щодо отримання статусу захисту S (див. питання 6). Для цього Вам потрібний 13-значний страховий номер AHV-IV (страхування по віку, втраті годувальника та інвалідності).

[Консультаційні центри з інтеграції в кантонах та містах](#) можуть дати Вам пораду стосовно пошуку роботи.

Для більшості вакансій в Швейцарії базові знання принаймні однієї офіційної мови (німецька, французька, італійська або ретороманська), якою розмовляють за місцем роботи, є головною вимогою.

[Консультаційні центри з інтеграції в кантонах та містах](#) можуть дати Вам пораду стосовно прийнятної для Вас пропозиції для вивчення мови.

13. Я не володію ні німецькою, ні французькою, ні італійською мовою й не можу знайти роботу. Що мені робити?

По-перше, вивчення мови є необхідною умовою, щоб знайти роботу.

Консультаційні центри з інтеграції нададуть Вам інформацію стосовно мовного курсу, який Вам найбільше підходить. Кантони намагаються якнайшвидше надати найбільш прийнятну для Вас пропозицію стосовно оволодіння мовою.

У зв'язку з великим попитом на послуги з вивчення мов можуть виникнути затримки. Ми дякуємо Вам за розуміння.

14. Я розмовляю англійською мовою, чи можу я знайти роботу у Швейцарії?

Це залежить від вимог тієї чи іншої діяльності. У будь-якому випадку дуже вітається здобуття навичок тієї мови, якою спілкуються на Вашому робочому місці. Консультаційні центри з інтеграції повідомлять Вам про курси навчання, які найкраще Вам підходять.

15. Я вільно володію німецькою та/чи англійською мовою та могла/ міг би допомогти з перекладами. Куди мені потрібно звернутися?

Будь ласка, зверніться до [INTERPRET](#), Асоціації міжкультурного усного перекладу та медіації в Швейцарії.

16. В Україні я працював/працювала вчителем німецької мови. Куди мені звернутися?

Будь ласка, зверніться до шкільної адміністрації громади, у якій Ви проживаєте. [Консультаційні центри з інтеграції в кантонах та містах](#) можуть за необхідністю надати Вам підтримку.

17. Кто может присматривать за моим ребенком (детьми), пока я работаю

У Швейцарії менших дітей доглядають в [дитячих садках з групою подовженого дня](#) (Kita) або в [дnevные семьи](#) (Tagesfamilien). Адреса можна найти на сайті www.kibesuisse.ch. Щодо дітей шкільного віку зверніться, будь ласка, до школи громади, в якій Ви проживаєте.

Батьки повинні самостійно нести витрати по догляду за дітьми. Якщо батьки перебувають на соціальному забезпеченні, Органи соціального забезпечення сплачують ці витрати.

18. Действительны ли мои дипломы в Швейцарии?

Визнання диплома є необхідним лише для [професій, які регламентовані](#) в Швейцарії. [Подальшу інформацію](#), яка стосується конкретно українців, Ви знайдете на сторінці Державного секретаріату з питань освіти, досліджень та інновації. Можливо, Ви отримаєте свій перший досвід на трудовому ринку Швейцарії за професією, яка не відповідатиме Вашій основній кваліфікації або Вашому диплому. Вивчення мови спілкування на вашому робочому місці відіграє важливу роль, коли встане питання про пошук роботи, яка відповідає вашій кваліфікації і здібностям.

19. Я працюю в іншому кантоні й витрачаю на дорогу багато часу. Чи можу я переїхати жити в кантон, у якому працюю?

Якщо дорога до роботи у вас займає багато часу (більше, ніж 2 години в один бік), Ви можете подати заяву на зміну кантона до відповідних [Кантональних органів з питань міграції та ринку праці](#).

20. Я не знайшла/знайшов у цьому списку відповідей на моє запитання. Що мені робити?

Будь ласка, зверніться до [Кантональних органів з питань міграції](#) та ринку праці за місцем проживання.